

## NĚKTERÉ POZNATKY Z ORGANIZACE VELENÍ SVAZKU

Zavádění nové techniky a zbraní do armády, zvyšování bojových možností svazků a útvarů, vysoká dynamika bojové činnosti kladé náročné požadavky na velení. Proto neustálé zdokonalování velení je základním předpokladem k dosažení úspěchu v boji.

V poslední době zaznamenala oblast velení nebyvalý rozvoj. Dochází ke zdokonalování organizační struktury orgánů velení, vybavování míst velení novou technikou a spojovacími prostředky, zavádějí se prostředky automatizace, zkvalitňuje se příprava velitelů a štábů k plnění úkolů.

V uplynulém výcvikovém roce jsme získali řadu cenných zkušeností a poznatků z organizace velení svazku. Považuji za prospěšné vyměnit si některé názory zejména na organizaci velení, především z hlediska povinností náčelníka štábu.

Základní úkoly pro velení stanoví velitel svazku v rozhodnutí. Hlavním organizátorem velení je náčelník štábu. Navrhuje veliteli způsob velení a bezprostředně organizuje velení jak v oblasti přípravy boje, tak v jeho průběhu. Podle jeho pokynů operační skupina v součinnosti s dalšími skupinami štábu rozpracovává velení na celou dobu plnění úkolu.

Náčelník štábu než navrhne veliteli způsob velení, musí důkladně analyzovat všechny faktory, které mohou velení ovlivnit. V průběhu plánování boje je pak třeba organizaci velení dále rozpracovat a konkretizovat.

Je-li divize zasazována do útoku z chodu, měl by náčelník štábu při organizaci velení brát v úvahu:

- možnosti nepřítele narušit velení a jaká opatření učinit k jejich zmaření,
- stanovený úkol a záměr jeho plnění,
- situaci a stav velení svazku,
- terénní podmínky, jejich vliv zejména na manévr místy velení, OPZHN a maskování,
- možnosti spojení,
- možnosti ochrany a obrany míst velení,
- denní a roční dobu.

Na základě zhodnocení faktorů, které ovlivňují organizaci velení, náčelník štábu upřesní:

- přípravu a vyslání rekognoskační skupiny a pořádkové služby,
- kdy a do jakého prostoru předsunout PVS, dobu jeho pohotovosti,
- přesun VS,
- osy přesunu míst velení,
- způsob budování míst velení,
- způsob ochrany a obrany míst velení,
- základní údaje pro spojení, s kým, od kdy mít zřízeno spojení, včetně spojení se sousedy,

— způsob velení a udržování součinnosti s vyčleněným a podporujícím le-  
tectvem,

— směr přemísťování velitelského stanoviště a prostory rozmístění VS při  
plnění bližšího úkolu, úkolu dne nebo při plnění důležitých úkolů divize,

— použití vzdušného místa velení (je-li přiděleno),

— rozdělení osob na jednotlivá místa velení,

— velitelská stanoviště vševojskových útvarů při zasazení,

— přemísťování týlového velitelského stanoviště s velitelským.

Všechny závěry a návrhy musí náčelník štábu zdůvodnit kalkulacemi z hle-  
diska prostoru a času, brát v úvahu možnosti techniky a dobu potřebnou pro  
práci štábu. K ujasnění si manévru místa velení je třeba využít mapy a jedno-  
duchého grafikonu.

Organizace velení není jen záležitostí náčelníka štábu a operační skupiny,  
ale bude se na ní podílet spojovací oddělení, podle situace i důstojník PVO,  
ženijní služby a chemické služby.

I když předpisy neurčují zpracování samostatných dokumentů k organizaci  
velení na stupni svazku, zkušenosti ukazují, aby náčelník štábu měl pokyny,  
závěry a návrhy na organizaci velení rozpracovány v pracovním sešitě. K orga-  
nizaci velení se nejlépe osvědčuje využívat mapy jako plánu přemísťování míst  
velení. Obsahem tohoto dokumentu může být:

— formální část mapy,

— situace na frontě,

— rozmístění míst velení ve výchozím prostoru,

— plánované prostory rozvinutí míst před zahájením bojové činnosti a v je-  
jím průběhu,

— vyhodnocení osy přemísťování,

— rozmístění pořádkové služby pro zabezpečení přesunu míst velení,

— velitelská stanoviště podřízených, přidělených, podporujících a spolupůso-  
bících svazků a útvarů.

Součástí tohoto plánu může být i rozdělení osob, sil a prostředků na místa ve-  
lení a další dokumenty potřebné k organizaci velení.

Nebude-li se zpracovávat plán přemísťování jako samostatný dokument, bude  
třeba, aby všechny tyto údaje byly zaznamenány jiným vhodným způsobem,  
např. v pracovní mapě náčelníka štábu.

#### **K přemísťování míst velení**

K zabezpečení požadavků na velení se vytváří na stupni svazku soustava  
polních pohyblivých míst velení, kterou tvoří:

— předsunuté velitelské stanoviště (PVS),

— velitelské stanoviště (VS),

— týlové velitelské stanoviště (TVS),

— divizi může být přiděleno vzdušné místo velení (VMV).

Za hlavní místo velení považujeme VS, neboť na něm velitel přijímá zpravidla  
nejdůležitější rozhodnutí a organizuje plnění stanovených úkolů. Zde se zpra-  
covávají dokumenty pro velení vojskům, hlášení pro nadřízeného, zabezpečuje  
součinnost se sousedy a podporujícími útvary apod.

V průběhu útoku se budou jednotlivá místa velení několikrát přemísťovat.  
V závislosti na tempu útoku se bude VS přemísťovat zpravidla 2—3krát, PVS  
3—5krát, TVS 2krát za den.

Jedním ze základních požadavků na přemísťování je, aby se současně nepře-

místovaly PVS a VS. Jedno z míst musí neustále umožňovat velení. V rozhodujících okamžicích bojové činnosti musí být obě místa schopna velet v plném rozsahu. I když jsou místa velení vybavena mobilními spojovacími prostředky, je velení za přesunu značně omezeno v důsledku poklesu dosahu rádiových stanic (zhruba o  $\frac{1}{3}$ ), práce štábu je velmi obtížná. Přesun míst velení prozatím můžeme považovat za „kritické období“ ve velení. Proto se snažíme, aby přemístování míst velení probíhalo co nejrychleji, utajeně a co nejméně narušovalo vlastní velení. Přemístování míst velení musíme zejména v boji pečlivě organizovat a řídit.

Při přemístování míst velení v průběhu boje je třeba, aby náčelník štábu zvažoval:

- jaký je předpoklad dalšího plnění úkolu (zasazení druhého sledu, odrážení protizteče, násilný přechod vodního toku atd.) a v jaké době se bude tento úkol plnit,

- jaká je situace nepřítelů, vlastních vojsk a velení,

- pokyny, které vydal k přemístování do zahájení boje,

- v jaké situaci je PVS, jaký musí organizovat manévry a kdy bude v pohotovosti,

- odkud bude velet velitel svazku,

- kdy, po jaké ose a kam vyslat rekognoskační skupinu VS, přičemž jí stanovit i záložní prostor rozvinutí VS.

Na základě toho stanovit, kdy a kam přesunout velitelské stanoviště.

Všechny tyto úvahy vyžadují především důkladné časové propočty a sladění přesunů tak, aby v požadované době byla místa velení v pohotovosti k řízení bojové činnosti.

Musíme se snažit hledat cesty jak zkrátit dobu potřebnou na přemístování míst velení. Toho můžeme dosáhnout náročným a trvalým výcvikem zabezpečovacích a spojovacích jednotek, aktivním zapojením všech příslušníků místa velení do přemístování, rozpracováním dokumentů sloužících k organizaci velení předem a v jejich neustálém zkvalitňování, hledáním a zapracováním nových metod přemístování atd.

Zkušenosti ze cvičení ukazují, že přemístování podstatnou měrou ovlivňují možnosti spojovacích prostředků, zejména doba potřebná k jejich rozvinutí a svinutí. Toto může být i limitujícím faktorem přemístování. Například příprava rádiové stanice R-140 k provozu při rozvinutí úplného anténního systému činí 180–226 minut.

V současné době jsou ve vybavení spojovacích jednotek svazku dvě položení spojovacích uzlů typu P-240, P-241 T, které se rozmísťují na VS a PVS. V případě, že nebudeme rozmísťovat jedno položení spojovacího uzlu na PVS, neboť pro spojení z PVS v období, kdy tam pracuje zástupce velitele se svou skupinou, popř. tam vyjede velitel s dalšími funkcionáři, mají rozhodující význam jejich mobilní spojovací prostředky, můžeme vyčlenit toto položení „do zálohy“ a vytvořit si podmínky pro jeho vyslání, spolu s rekognoskační skupinou do nového prostoru rozvinutí velitelského stanoviště a tím ušetřit dobu potřebnou ke svinutí spojovacího uzlu.

Toto „záložní položení“ spojovacího uzlu je výhodné rozmístit poblíž velitelského stanoviště tak, aby nebylo vyřazeno při jaderném úderu na VS.

Použití jednoho položení spojovacího uzlu bude výhodné zejména za útoku.

Tolik k některým zkušenostem z organizace velení, které jsem získal na cvičeních s podřízenými svazky i při rozpracování materiálů k organizaci velení.